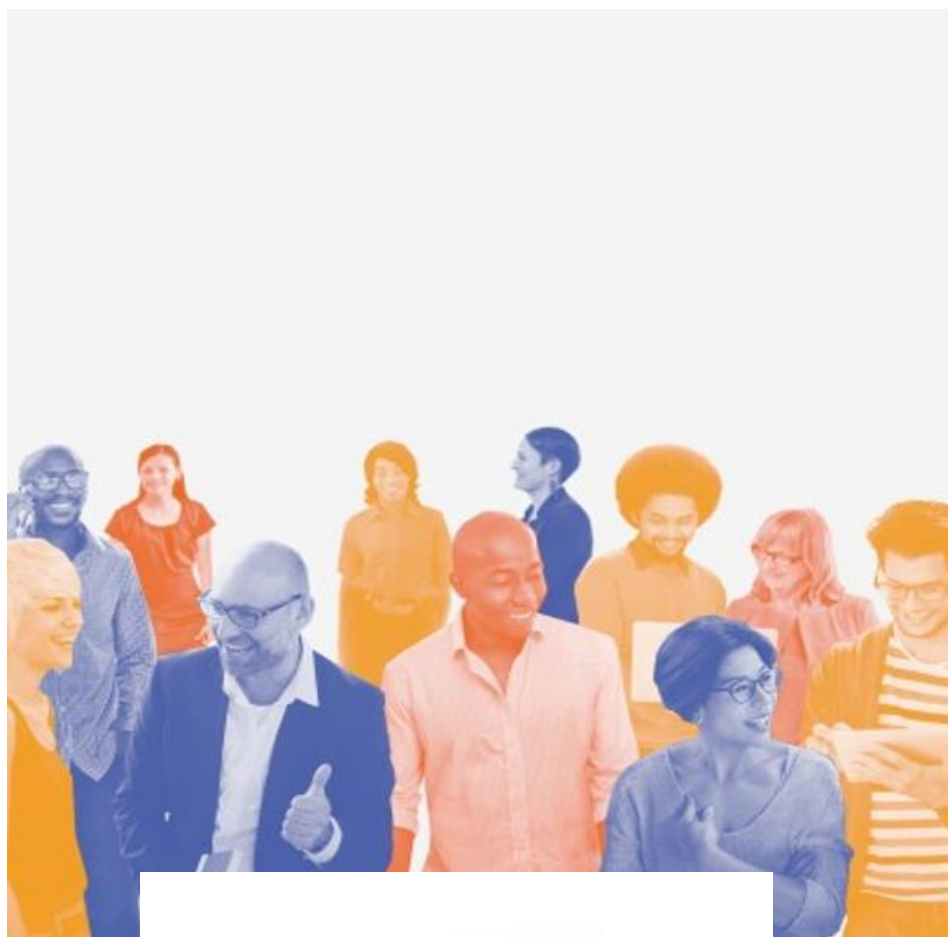

Europejski panel obywatelski ds. marnowania żywności

Sesja 3

10–12 lutego 2023 r.

#FoodWasteEU

1. Zarys ogólny

W Europejskim panelu obywatelskim ds. marnowania żywności uczestniczyło 150 losowo wybranych osób, które spotkały się na trzech sesjach. Podczas pierwszej sesji, która odbyła się w dniach 16–18 grudnia 2022 r. w Brukseli, obywatele pracowali nad możliwymi podejściami do zapobiegania marnowaniu żywności i ograniczania go, jakie uznali za najbardziej obiecujące do dalszych dyskusji na nadchodzących sesjach. Po sesji Komitet Wiedzy panelu pogrupował te podejścia w trzy bloki tematyczne:

1. „Współpraca w łańcuchu wartości żywności: od pola do stołu”
2. „Inicjatywy na rzecz przedsiębiorstw spożywczych”
3. „Wspieranie zmiany zachowań konsumentów”

Druga sesja panelu odbyła się online w dniach 20–22 stycznia 2023 r. i dotyczyła opracowania pierwszych konkretnych pomysłów, które posłużą za podstawę zaleceń obywateli dotyczących ograniczenia marnotrawienia żywności. Po wielokrotnym przeprowadzeniu wzajemnej oceny obywatele, podzieleni na 12 takich samych grup roboczych jak w przypadku sesji 1 i 2, dokonali przeglądu swoich prac, na podstawie których przedstawili pomysły na ograniczenie marnowania żywności.

Podczas trzeciej sesji w dniach 10–12 lutego 2023 r. obywatele sfinalizowali swoje zalecenia. Spotykając się osobiście w Brukseli, omówili w grupach roboczych informacje zwrotne i uwagi przekazane przez ekspertów i konsultantów z różnych środowisk przed sfinalizowaniem zaleceń w ramach 12 grup roboczych. W procedurze głosowania końcowego wszyscy obywatele wyrazili zgodę lub sprzeciw wobec każdego zalecenia.

W skład Komitetu Wiedzy wchodziły następujący eksperci:

- **Anne-Laure Gassin**, kierowniczka zespołu z Działu ds. Strategii „Od pola do stołu” w Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności Komisji Europejskiej
- **Toine Timmermans**, kierownik programu „Zrównoważone łańcuchy żywnościowe” na Uniwersytecie Wageningen
- **Gyula Kasza**, koordynator *Maradék Nélkül* (projekt „Bez odpadów”), krajowego programu zapobiegania marnowaniu żywności na Węgrzech; profesor nadzwyczajny na węgierskim Uniwersytecie Weterynaryjnym
- **Laura Fernández Celemín**, dyrektorka generalna Europejskiej Rady ds. Informacji o Żywności
- **Maïwenn L’Hoir**, kierowniczka projektu walki z marnowaniem żywności i brakiem bezpieczeństwa żywnościowego – zrównoważona żywność we francuskim Ministerstwie Rolnictwa i Suwerenności Żywnościowej

- **Betty Chang**, kierowniczka obszaru badawczego przy Europejskiej Radzie ds. Informacji o Żywności

Dzień 1 (piątek)

Pierwszy dzień tej sesji końcowej był poświęcony otrzymywaniu i omawianiu uwag na temat pomysłów dotyczących zaleceń opracowanych na sesji 2. Na sesji plenarnej eksperci z różnych środowisk (zob. lista poniżej) przedstawili swoje ogólne uwagi i spostrzeżenia na temat pomysłów zaproponowanych przez obywateli. Ze swojej szczególnej perspektywy podkreślili, jakie dostrzegają luki lub możliwości poprawy pomysłów obywateli pod względem ich możliwego wpływu na zapobieganie marnotrawieniu

żywności. Następnie obywatele mieli okazję przedyskutować z ekspertami, jak dalej rozwijać swoje pomysły podczas trzech równoległych sesji plenarnych, z których każda dotyczyła konkretnego bloku tematycznego. W tym przypadku cztery grupy robocze, w skład których weszło do 50 obywateli, spotkały się z trzema ekspertami (zob. listy poniżej) i wymieniły się informacjami na temat sposobów dalszego rozwijania swoich pomysłów.

Dzień 2 (sobota)

W oparciu o swoje pierwotne pomysły, uwagi i informacje zwrotne otrzymane podczas sesji plenarnych, a także na podstawie dyskusji, które miały po nich miejsce, obywatele powrócili do 12 grup roboczych w celu sporządzenia, opracowania, sprecyzowania i sfinalizowania swoich zaleceń. Podczas tego ukierunkowanego procesu zidentyfikowali kluczowe pytania i brakujące informacje, które utrudniały formułowanie wszechstronnych, lecz precyzyjnych zaleceń. Aby odpowiedzieć na te pytania i przełamać potencjalny impas, kilku ekspertów na krótko przyłączyło się do dyskusji w celu zwiększonej wymiany poglądów, zanim obywatele sfinalizowali swoje zalecenia, dochodząc do konsensusu przy wsparciu doświadczonych moderatorów.

Dzień 3 (niedziela)

Na ostatniej sesji plenarnej sprawozdawcy 12 grup roboczych przedstawili swoje zalecenia całemu panelowi. Po przedstawieniu wszystkich zaleceń dla każdego bloku tematycznego moderatorzy przeczytali tytuły każdego z zaleceń, a obywatele zostali poproszeni o głosowanie „za” lub „przeciw” w odniesieniu do każdego z zaleceń podczas poufnej, pisemnej procedury głosowania. Tytuły zaleceń i wyniki głosowania można znaleźć w poniższej sekcji dotyczącej wyników. Po przedstawieniu wyników głosowania przez głównych moderatorów obywatele podzielili się informacjami zwrotnymi na temat swoich doświadczeń w panelu obywatelskim ze sobą nawzajem i z urzędnikami Komisji Europejskiej. Na zakończenie panelu głos zabrali Colin Scicluna, szef gabinetu wiceprzewodniczącego do spraw demokracji i demografii w Komisji Europejskiej, Sandra Gallina, dyrektor generalna DG SANTE, oraz Pia Ahrenkilde Hansen, dyrektor generalna DG COMM.

Podczas trzeciej sesji głos zabrali:

Zagadnienia przekrojowe

- **Toine Timmermans**, kierownik programu „Zrównoważone łańcuchy żywnościowe” na Uniwersytecie Wageningen
- **Anja De Cunto**, szefowa zespołu ds. żywności w EUROCITIES
- **Maiwenn L'Hoir**, kierowniczka projektu walki z marnowaniem żywności i brakiem bezpieczeństwa żywnościowego – zrównoważona żywność we francuskim Ministerstwie Rolnictwa i Suwerenności Żywnościowej

Blok tematyczny 1: „Współpraca w łańcuchu wartości żywności: od pola do stołu”

- **Angela Frigo**, sekretarz generalna Europejskiej Federacji Banków Żywności (FEBA)
- **Eva Sali**, doradczyni polityczna ds. bezpieczeństwa żywności, Copa Cogeca
- **Luc Lignon**, dyrektor Departamentu Polityki Żywnościowej, miasto Montpellier, Francja

Blok tematyczny 2: „Inicjatywy na rzecz przedsiębiorstw spożywczych”

- **Els Bedert**, dyrektorka ds. polityki produktowej i zrównoważonego rozwoju, EuroCommerce
- **Timothy John Hobley**, profesor nadzwyczajny, duński Uniwersytet Techniczny, Narodowy Instytut Żywności
- **Minna Huttunen**, doradczyni ministerialna w Ministerstwie Rolnictwa i Leśnictwa, Finlandia

Blok tematyczny 3: „Wspieranie zmiany zachowań konsumentów”

- **Gyula Kasza**, koordynator Maradék Nélkül (projekt „Bez odpadów”), krajowego programu zapobiegania marnowaniu żywności na Węgrzech; profesor nadzwyczajny na węgierskim Uniwersytecie Weterynaryjnym
- **Camille Perrin**, starsza specjalistka ds. polityki żywnościowej w Europejskiej Organizacji Konsumentów (BEUC)
- **Marjolijn Schrijnen**, starsza kierowniczka projektu, Holenderskie Centrum Żywnienia

2. Porządek obrad

Piątek (10/02)		Posiedzenie plenarne	
12.30-13.45	Przybycie uczestników i obiad		
14.00-14.30	Powitanie i przedstawienie porządku obrad		
14.30-15.30	Uwagi dotyczące tematów przekrojowych i celu zaleceń		
15.30-16.00	Przerwa na kawę		
16.00-18.00	Trzy sesje podplenarne		
	Grupy robocze 1–4: Blok tematyczny II „Inicjatywy na rzecz przedsiębiorstw spożywczych”	Grupy robocze 5–8: Blok tematyczny III „Wspieranie zmiany zachowań konsumentów”	Grupy robocze 9–12: Blok tematyczny I „Współpraca w łańcuchu wartości żywności: od pola do stołu”
Sobota (11/02)		Grupy robocze	
09.00-10.30	Dyskusja nad pomysłem 1 i opracowanie zalecenia 1		
10.30-11.00	Przerwa na kawę		
11.00-12.30	Dyskusja nad pomysłem 2 i opracowanie zalecenia 2		
12.30-14.00	Przerwa obiadowa		
14.00-15.30	Uwagi ekspertów dotyczące projektów zaleceń 1 i 2		
15.30-16.00	Przerwa na kawę		
16.00-17.30	Sfinalizowanie zaleceń 1 i 2		
Niedziela (12/02)		Posiedzenie plenarne	
09.00-09.15	Ponowne przywitanie uczestników		
09.15-09.50	Przedstawienie zaleceń dotyczących bloku tematycznego 1 i głosowanie		
09.50-10.25	Przedstawienie zaleceń dotyczących bloku tematycznego 2 i głosowanie		
10.25-11.00	Przedstawienie zaleceń dotyczących bloku tematycznego 3 i głosowanie		
11.00-11.30	Przerwa na kawę		
11.30-11.45	Wspólne zdjęcie		
11.45-12.15	Prezentacja wyników		
12.15-12.45	Uroczyste zakończenie i oficjalne przemówienia przedstawicieli instytucji UE		
12.45-13.00	Pożegnanie		

3. Nagrania sesji plenarnych

- **10.02.2023/ Posiedzenie plenarne i posiedzenie dotyczące bloku tematycznego II:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-gasp>
- **10.02.2023/ Posiedzenie dotyczące bloku tematycznego III:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-jenk>
- **10.02.2023: Posiedzenie dotyczące bloku tematycznego I:**
<https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230210-mans>
- **12.02.2023 / Posiedzenie plenarne:** <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-3-20230212>

4. Wyniki głosowania nad ostatecznymi zaleceniami

Nr	Tytuł	Za	Przeciw	Wstrzymało się od głosu
1	Im bliższy rolnik, tym szczęśliwszy konsument: mniej odpadów, większa zrównowaga	120	15	5
2	Smaki domu: publiczne i prywatne wsparcie dla lokalnego rolnictwa w celu ograniczenia marnotrawienia żywności	119	9	12
3	Dziel się, nie marnuj!	93	31	16
4	Wymiana danych i najlepszych praktyk w całej Europie	97	27	16
5	Gromadzenie danych w całym łańcuchu dostaw żywności	101	28	11
6	Głosy obywateli mają znaczenie: udział obywateli w europejskiej polityce żywnościowej	91	37	12
7	Świeżo zebrane: wartość żywności sezonowej	103	26	11
8	Ogólnounijna sieć wymiany żywności	84	41	14
9	Planowane zakupy i redystrybucja	85	38	16
10	Restauracje opowiadają się za „korzystaniem bez marnowania”	113	17	9
11	Wszystkie odpady mają wagę	73	48	18
12	Obowiązkowy system sprawozdawczości w zakresie przejrzystości połączony z karami i nagrodami	68	56	15
13	Ogólnounijne przepisy dotyczące niszczenia niesprzedanych produktów spożywczych – podejście oparte na wzajemnym uczeniu się we wszystkich państwach członkowskich	109	20	10
14	Przejrzystość w zakresie marnotrawienia żywności służąca widoczności i działaniom	102	22	15
15	Innowacje w zakresie pakowania i stosowania opakowań, kiedy są one potrzebne	116	18	5
16	Rozszerzenie definicji marnotrawienia żywności w celu oszczędzania niezbranej żywności	110	19	10
17	Zachęcanie dorosłych do priorytetowego podejmowania działań w zakresie marnotrawienia żywności	113	20	6
18	Świadomość żywieniowa i zrównowagowana żywność w szkołach podstawowych i średnich	123	9	7
19	Promowanie i wspieranie aplikacji i platform wymiany żywności łączących konsumentów	97	25	17
20	Oszczędzanie żywności, oszczędzanie pieniędzy: Europejska kampania przeciwko marnotrawieniu żywności we współpracy z sprzedawcami detalicznymi żywności podczas czterech weekendów w roku	98	31	10
21	„Stop marnotrawieniu żywności”: tydzień wiedzy o marnotrawieniu żywności w szkole	116	16	7

22	<p>Uświadomienie konsumentom, jaki jest ich wpływ na marnotrawienie żywności, oraz nauczenie ich niezależności w tym zakresie i zrozumienia, w jaki sposób przetwarzać, konserwować i ponownie wykorzystywać produkty przed upływem ich terminu ważności i po tym terminie.</p> <p>(„data przydatności do spożycia” jest datą bezpieczeństwa, po której produkt nie powinien być spożywany; „najlepiej spożyć przed” oznacza datę, do której produkt zachowuje optymalną jakość)</p>	108	26	5
23	<p>Wprowadzenie znormalizowanych praktyk na poziomie detalicznym w zakresie promowania wśród konsumentów produktów z kończącą się datą ważności.</p>	109	18	12